



Зграда Српске Банке у Вршци

Ми знамо да се привреда српског народа може поправити само истрајним радом. Зато се и не уздамо ни у кога, него смо спремни и одлучни да свршавамо све своје послове сами.

КАКО СУ НАС ПЉАЧКАЛИ НАРОДНА ПРЕСУДА ВИМПУЛШЕК ДР. ЖАРКА ОПИСМЕЊЕНА

{Изворник је до те мере неписмен да нас је срамота да га наведемо.}

Кз. 601/45

У И М Е Н А Р О Д А

Окружни народни суд за град Загреб у Загребу, састављен од пресједника вијећа
Др. Жарка Вимпулшека,
чланова вијећа
Липар Ивице и Пинтач Ловре,
записничара
Чапек Марије
у кривичном предмету против
Лађевић Лазара и другова
због кривичног дјела из члана 10 и члана 3 Закона
о кривичним дјелима против народа и државе у присуству
заступника Јавног тужиоца за град Загреб,
Черин Карла,
те у присуству оптужених
Лађевић Лазара, Тубић Стевана, Шицел Бранимира,
Павелић Ивана, Краљевић Степана, Брчић инж. Мије, Фу-
мић Томислава, Берић Ивана, Цигановић Милана, Калем-
бер инг. Душана
и њихови бранитеља
Др. Циммермана Осина, Др. Циммерман Бранка, и
Др. Чипчић Бранка и Др. Јаковљевић Илије,

а у одсудности оптужених
Старчевић др. Миле, Драгићевић Ивице, Карловац
инг. Јосипа, Ковачевић инг. Матије, Борчац Славка, Хорват
инг. Стјепана, и Мандл Ивана,
које брани уреда ради
Др. Пајнић Милан адвокат из Загреба,
донио је на главној расправи од 3 студеног 1945
год. ову

ПРЕСУДУ

I. Оптужени Лађевић Лазар син Ђуре и Матилде
рођене Живковић православне вјере, рођен 20. II.1863 у
Модрушу код Огулина, борави у Загребу, Прерадовићева
улица 35, држављанин ФНРЈ, Србин, трговац, ожењен, пи-
смен, војску није служио. Имаде иметка (кућу у Загребу),
до сада непорочан.

II. Оптужени Тубић Стеван, син Саве и Кристине ро-
ђене Драгињ, православне вјере, рођен 20.VI.1873 у Шиду,
борави у Загребу, Шмицикласова улица 13, држављанин
ФНРЈ, Србин, банковни равнатељ, ожењен, отац двоје дје-
це, писмен, војску није служио, имаде иметка (17 јутара у
Шиду и нешто акција), до сада непорочан.

III. Оптужени Калембер Стеван, син Симе и Стоје
рођ. Станић, православне вјере рођен 10.II.1862 у Корени-
ци Титовој, пребива у Загребу, Боговићева улица 7 држа-
вљанин ФНРЈ, Србин, трговац, удовац, отац троје дјеце,
писмен, војску није служио, имаде иметка (једну кућу у
Београду), до сада непорочан.

IV. Оптужени Уројић др. Миливој, син Миховила и
Станке рођене Чоп, римокатоличке вјере, рођен 8.IV.1910

у Вараждину, пребива у Загребу, Радишина улица 5, држављанин ФНРЈ, Хрват, адвокат, ожењен, отац двоје дјеце, писмен, војску није служио, без имовине, до сада непорочан.

V. Оптужени – Један од следећих: Калембер Стеван Душан, Дрњић Марија, Шицел Бранимир, или Брчић Мијо.

VI. Оптужени Хојка Милан, син Јелисавете и Јована Крњајића, незаконит, вјере старо-католичке, рођен 4.VIII.1886 у Пакрацу, пребива у Загребу, Јелачићев трг 3, држављанин ФНРЈ, Хрват, обртник, ожењен, отац једног дјетета писмен, војску одслужио, без иметка, суђен по суду националне части у Загребу на три године принудног рада и конфискацију целокупне имовине.

VII. Оптужени – Један од следећих: Калембер Стеван Душан, Дрњић Марија, Шицел Бранимир, или Брчић Мијо.

VIII. Оптужени Павелић Иван, син Ивана и Софије рођене Прпић римокатоличке вјере, рођен 30.VI.1911 у Оточцу, пребива у Загребу Рокфелерова 34, држављанин ФНРЈ, гостионичар, ожењен, без дјеце, писмен, војску није служио, без иметка до сада непорочан.

IX. Оптужени Крајевић Стјепан, син Мате и Катарине рођене Карђун, римокатоличке вјере, рођен 6.I.1896 у Грабу, котар Љубушки, пребива у Загребу, Свачићев трг 12, држављанин ФНРЈ, Хрват, трговачки књиговођа, ожењен, отац троје дјеце, писмен, војску служио, до сада непорочан.

X. Оптужени – Један од следећих: Калембер Стеван Душан, Дрњић Марија, Шицел Бранимир, или Брчић Мијо.

XI. Оптужени Старчевић др. Миле, усташки министар из Загреба, остале генералије непознате, налази се у бјегству.

XII. Оптужени Драгичевић Ивица, усташки бојник, банковни равнатељ из Загреба, остале генералије непознате, налази се у бегству.

XIII. Оптужени Фумић Томислав, син Ђуре и Данице род. Серкић римк. вјере, рођен 28.I.1906 у Латинцу котар Бриње, стално пребива у Загребу Дежелица ул. 42 трговац, ожењен, без дјеце, држављанин ФНРЈ, Хрват, писмен, војску служио, без имовине, до сада непорочан.

XIV. Оптужени Карловац инг. Јосип, повјереник из Загреба, остала генералија непозната, налази се у бегству.

XV. Оптужени Ковачић Матија, усташки новинар из Загреба, шеф такозваног “промичбеног уреда” бивше НДХ, остале генералије непознате, налази се у бегству.

XVI. Оптужени Лорковић инг. Радослав. Пре ове расправе осуђен на смрт и стрељан.

XVII. Оптужени Пучек Федор. Пре ове расправе осуђен на смрт и стрељан.

XVIII. Оптужени Боршћак Славко, велетрговац из Загреба, остала генералија непозната, налази се у бегству.

XIX. Оптужени Хорват инг. Стјепан. У бегству.

XX. Оптужени Мандл Иван, трговац из Загреба, остала генералија непозната, налази се у бегству.

XXI. Оптужени Берић Иван, син Александра и Данице рођене Стратимировић, вјере православне рођен 29.9.1879 у Старом Бечеју, стално пребива у Новом Саду, Трг ослобођења 4/I, трговац, држављанин ФНРЈ, Србин, банковни равнатељ, ожењен, отац 2 дјеце, писмен, војску служио, имаде иметка (једну башчу од 2,000 четворних метара у Старом Бечеју), до сада непорочан.

XXII. Оптужени – Један од следећих: Калембер Стеван Душан, Дрњић Марија, Шицел Бранимир, или Брчић Мијо.

XXIII. Оптужени Цигановић Милан, син Вида и Јермине рођене Влаховић, римокатоличке вјере, рођен 6.VIII.1896 у Сењу, пребива у Загребу, Хрвојева улица 5, држављанин ФНРЈ, Хрват, банковни чиновник, ожењен, отац 1 дјетета, писмен, војску служио, имаде иметка (100 дионица Српске банке и 5 дионица творнице уља “Јадранка”), до сада непорочан.

КРИВИ СУ и ТО :

Лађевић Лазар, Тубић Стеван, Калембер Стеван, Уројић др. Миливој, Хојка Милан, Павелић Иван, Краљевић Стјепан, Старчевић др. Миле, Драгичевић Ивица, Фумић Томислав, Карловац инг. Јосип, Ковачић Матија, Боршћак Славко, Хорват инг. Стјепан, Мандл Иван и Берић Иван,

да су за вријеме окупације од српња 1941 године па до ослобођења у свибњу 1945 године као чланови управног одбора Трговачко Индустијалне банке (Српске Банке) д.д. Загреб, а

Цигановић Милан, као замјеник равнатеља Трговачко Индустијалне банке д.д. у Загребу, својим активним судјеловањем у банци привредно сарађивали са непријатељем на тај начин:

1. Што су разним усташким и њемачким установама, непријатељским државним установама, а посебно војним, за војничке сврхе, те разним непријатељским особама, за финансирање твртка отетим Србима и Жидовима, надаље разним усташама и њиховим симпатизерима давали велике кредите у укупном износу од 315,030,869.– куна, чиме су врло знатан износ придонијели јачању економске снаге непријатеља и његовог ратног напора.

2. Што су пригодом уписа ризничких навјерница уписали износ од 12.000.000.– куна и тиме придонијели јачању ратног напора окупатора.

3. Што су пригодом оснивања Хрватске Државне Банке уписали 500 комада дионица у укупној своти од 2,500,000.– куна, те касније повисили дионице на износ од 4,000,000.– куна и тиме допринијели знатан износ економском јачању непријатеља.

4. Да су вотирали за непријатељску војску, часну радну службу, разне усташке листове и установе добровољне прилоге у укупном износу од 1,505,333.– куна.

5. Што су 11.IV.1942 године у спомен прославе годишњице успоставе такозване НДХ основали два фонда у укупном износу од 500,000.– куна.

да су дакле за вријеме рата привредно сарађивали са непријатељем и окупатором, стављајући му своју стручну спрему и подузеће на располагање за јачање његове економске снаге и ратног потенцијала – па су тиме починили кривично дјело из чл. 1 закона о кривичним дјелима против народа и државе.

Старчевић др. Миле, Драгичевић Ивица, и Ковачић Матија, што су још прије 10.IV.1941 године приступили у организацију усташког покрета и у њој активно сарађивали, чиме су као покретачи масовних убистава и присилног исељавања радили на истребљењу наших народа, а посебно оптужени Драгичевић Ивица што је по доласку окупатора ступио у усташку војницу и примио оружје ради борбе против властитога народа, а чиме су починили кривично дјело из члана 3 тачке 3 и 6 Закона о кривичним дјелима против народа и државе.

па се осуђују:

I. Оптужени Лађевић Лазар на 4 (четири) године лишења слободe, 3 (три) године губитка политичких и појединих грађанских права, те конфискацију целокупне имовине.

II. Опт. Тубић Стеван на 7 /седам/ година лишења слободe са принудним радом 5 /пет/ година губитка политичких и појединих грађанских права, конфискацију целокупне имовине.

III. Опт. Калембер Стеван на 2 /двје/ године лишења слободe, 1 /једну/ годину губитка политичких и појединих грађанских права, конфискацију целокупне имовине.

IV. Опт. Уроић др. Миливој, IX. опт. Краљевић Стјепан и XXIII опт. Цигановић Милан, сваки на 3 /три/ године лишења слободe са принудним радом, 2/двје/ године губитка политичких и појединих грађанских права, осим родитељских права, те конфискацију целокупне имовине, осим уређења обитељског стана.

VI. Опт. Хојка Милан на 6/шест/ година лишења слободe са принудним радом 10 /десет/ година губитка политичких и појединих грађанских права осим родитељских права, те на конфискацију целокупне имовине.

VIII. Опт. Павелић Иван и XXI. Опт. Берић Иван на 6/шест/ година лишења слободe са принудним радом, 5 /пет/ година губитка политичких и појединих грађанских права, осим родитељских права, те на конфискацију целокупне имовине.

XI. Опт. Старчевић др. Миле и XII. Опт. Драгичевић Ивица и XV. опт. Ковачић Матија на казну смрти стрељањем, трајан губитак политичких и грађанских права, те не конфискацију целокупне имовине.

XIII. Опт. Фумић Томислав на 1 /једну/ годину лишења слободe са принудним радом и 1 /једну/ годину губитка политичких и појединих грађанских права, те на конфискацију целокупне имовине.

XIV. Опт. Карловац инг. Јосип, опт. Боршћак Славко, XIX. опт. Хорват инг. Стјепан и XX. опт. Мандл Иван сваки на 10 /десет/ година лишења слободe са принудним радом, 10 /десет/ година губитка политичких и грађанских права те конфискацију целокупне имовине.

Уједно се изриче конфискација целокупне имовине Трговачко Индустијалне банке д.д. у Загребу, односно Српске банке д.д. у Загребу као и имовина свих њихових афилираних подuzeћа.

Напротив опт. Калембер Стеван Душан, Дрнић Марија, Шицел Бранимир и Брчић инг. Мијо ослобађају се од оптужбе, да су као чланови равнатељства, односно прокуришта Трговачко Индустијалне банке судјеловали у горе описаном, протународном раду банке и тиме привредно сарађивали са окупатором.

РАЗЛОЗИ:

Оптужницом јавног тужиоца за град Загреб к. 4293/45 од 21.11.1945 године оптужени су горе именовани оптужени побројани од I до XXIII за горе описано кривично дјело привредне сарадње са окупатором из члана 10 Закона о кривичним дјелима против народа и државе.

На главној расправи од 27.XI.1945 године проширио је заступник Јавног тужиоца за град Загреб оптужницу против Берић Ивана као члана равнатељства Трговачко Индустијалне Банке д.д. у Загребу те Калембер инг. Стевана Душана и Цигановић Милана као прокуристу исте банке.

На расправи од 28.XI.1945 године проширио је заступник Јавног тужиоца за град Загреб оптужницу против

оптужених Старчевић Миле, Драгичевић Ивице и Ковачић Матије због кривичних дјела из члана 3 и тачке 3. и 6. Закона о кривичним дјелима против народа и државе.

На истој расправи заступник Јавног тужиоца за град Загреб одустао је од оптужнице против XVI. оптуженог Лорковић инг. Радослава и XVII. Пучек Федора, будући да се убједио да су исти већ осуђени на смрт по војном суду Команде града Загреба, те да је пресуда против њих извршена.

У погледу објективног учина кривичног дјела на расправи је утврђено слиједеће чињенично стање:

31.VII.1941 стара управа Српске банке састављена од Срба Др. Шумановића (сада покојног), Лађевић Лазара, Келенбер Стевана, Ивковић др. Ђуре и Дубић Стевана (уједно директора Српске Банке) на основу споразума постигнутог са тадашњим усташким повјереником банке, усташким бојником Драгичевић Ивицом, који с њима тада преговара у име тадањег ризничара др. Косака, сазива главну скупштину Српске Банке и на тој скупштини на којој су представљени само стари српски дионичари доноси закључак да се повиси дионичка главница од 40,500,000.– куна, на 61,000,000.– куна с тиме да повишену главницу имаде уписати једино штедионица бивше НДХ. Уједно се мјења назив банке у Трговачко Индустијална Банка Загреб, а у равнатељство улаже и усташки чланови равнатељства представници штедионице НДХ. Дотадањи повјереник усташки бојник Драгичевић Ивица постаје генералним директором, дочим директор бивше Српске банке Стеван Тубић поста директором нове Трговачке Индустијалне Банке.

У год. 1943 долази до поновног повишења дионичке главнице и то принципјелно на 102,000,000.– Кн. дочим се стварно издаје дионица само до 81,000,000.– а цијелу повишену главницу уписује опет само штедионица НДХ, чији положај у банци постаје још јачи.

Преседником нове банке постаје усташа Др. Миле Старчевић, а потпресједником Лазар Лађевић, дочим касније пресједником поста Ивица Драгичевић.

Та и тако конституирана банка одпочиње одмах пуном паром радити, рад се нарочито разграно након 1943 године кад је банка услед повишења дионичке главнице дошла до потребних новчаних средстава. Тако банка у току окупације даје зајмове разним окупаторским установама, разним непријатељским особама, усташама и њиховим симпатизерима у износу од Кн. 315,030,869.– осим тога банка уписује са 12,000,000.– ризничких навјерница и купује дионице Хрватске државне банке у укупном износу од Кн. 4,000,000.– те вотира на про-усташке сврхе добровољне прилоге у укупном износу од Кн. 1,505,333.–, а приликом прославе годишњице НДХ вотира у два фонда Куна 500,000.–

Сви на расправи присутни оптужени не поричу ни једну од горе установљених чињеница.

Међутим у погледу своје даље обране оптужени се дијеле у двије групе и то прву стару Српску управу, а другу нове придешле чланове равнатељства постављеног за време усташког режима.

Стара управа пориче сваку своју субјективну кривњу у раду банке, тврдећи да су на тај и такав рад били као Срби присиљени по усташком терору, да су се бојали за себе и своје Српско чиновништво и коначно да су на сарадњу са усташама пристали само с разлога да спасе Српски капитал уложен у банку.

Чини се да је од цијеле одбране једино истинито то, да су чланови старе управе пристали на сарадњу само с разлога, да спасу капитал.

НАПОМЕНА:

Јосип Карловац није био нити у бјегству нити у бегству. Он је цело то време мирно живео у Сплиту, где је касније без да је икада био прогањан дочекао природну

смрт. Његов син, лекар, је изгледа касније био министар здравља у Брозовој Босни и Херцеговини.

Жарко др. Вимпулшек (Шта је он радио за време рата? Чију имовину је чувао?) је годину дана након тога пресудио 16 година тамнице Алојзију Степинцу. Још дуго времена се вукао по хрватском судству и пресудио је многим.

Српска Банка има свој приказ на електронској мрежи. Молимо вас да погледате: Srpska-banka.com



Жива Јанкулов (1882-1947), директор Српске штедионице у Белој Цркви

СПИСАК ДЕОНИЧАРА СРПСКЕ БАНКЕ У БЕЛОЈ ЦРКВИ

Овај попис дионица Српске Банке д.д. Загреб регистриран је код Банске Власти одјела за обрт, индустрију и трговину 8.XI.1940 под бројем 67131, Загреб 1.IV.1941

Српска читаоница, Бела Црква 1
Српска кредитна банка и штедионица, Бела Црква 67
Српски православни манастир, Златица, Бела Црква 7
Бабић, Меланија, рођена Медић, Бела Црква 12
Банић, Софија, Бела Црква 4
Ђорђевић, Драгутин, Бела Црква 3
Ђорђевић, Мита, Бела Црква 2
Иланчић, Милан, Бела Црква 28
Јанкулов, Жива, Бела Црква 3
Јанкулов, Ђорђе, Нови Сад 3
Милошевић, Михајло, Бела Црква 2
Нешков, Смиља, Бела Црква 6
Паунковић, Никола, Бела Црква 0.5
Путник, Јелка, Београд 12
Путник, Бранко, Београд 40
Путник, Боривој, Београд 10.5
Путник, Јефта, Милан, Бела Црква 1
Ристић, Велизар, Велики Бечкерек 1
Ристић, Светислав, Бела Црква 58
Стајковић, Игњат, Бела Црква 4
Стефановић, Јоца, Бела Црква 0.5
Васић, Аћим, Бела Црква 2

Комунизам – илузија примитивне свести.

Вјекослав Бајишић

Декан Теолошког факултета у Загребу

Реч “комуниста” и “комунизам” више не значе ништа.

Милован Ђилас

И Исус Христос је био комуниста, али ни Он више није.

Непознати

Ко је међу вама мудар и паметан, нека покаже од добра живљења дјела своја у кроткости и премудрости.

Посланица Јаковљева 3.13

КО НЕ ТРАЖИ НАТРАГ СВОЈУ ДЕДОВИНУ
ТАЈ ДЕДОВИНУ СВОЈУ ПРЕПУШТА ХРВАТскоЈ
ДРЖАВИ.

МОЛЕ СЕ СВИ ЧИТАОЦИ ДА ПОМОГНУ ДА СЕ
НАЂУ ДЕОНИЧАРИ ТО ЈЕСТ НАСЛЕДНИЦИ
ДЕОНИЧАРА СРПСКЕ БАНКЕ.

ДУЖНОСТ И ЧАСТ СВАКОГ ДОБРО СТОЈЕЋЕГ
СРБИНА ЈЕ ДА БУДЕ ДЕОНИЧАР СРПСКЕ БАНКЕ.



Лист Српске Банке д.д. Загреб

Излази једанпут месечно

Одговорни уредник: **Михаило Шашкијевић**, председник Управног одбора Српске Банке
Претплата за земље Краљевине Југославије износи цену поштарине. За иностранство 5 Еу, односно 5 US\$ по листу.

Повериоци за бивше земље Југославије:

Ђуро Зороја, Писа 436, 10000 Zagreb
Александар Коло, Бул. Михаила Пупина 123/21, 11000 Нови Београд

Jelena Tabak, Златне Греде 7, 21000 Нови Сад

За иностранство:

Michael Shaskevich, 9056 S. Pleasant Ave. Chicago, Ill., 60620-5510 USA; shaskevich@aol.com